

Column **André Nijhof**

TRANEN VAN ONVERMOGEN

'All the flowers – of all the tomorrows – are in the seeds of today'

Tijdens de coronaperiode leerde ik al snel – net als veel anderen – om via online meetings het werk met collega's af te stemmen. Qua inhoud lukte dat goed, maar meestal werd het ook wat oppervlakkiger. Toch herinner ik mij dat ik een keer met dikke tranen achter mijn laptop zat. De reden was dat ik het nummer *Your Ancestor* van Nynke Laverman gedeeld had en we daar samen naar luisterden.

Het nummer van Nynke bezingt wat wij straks tegen onze kleinkinderen kunnen zeggen als we geen oplossing weten te vinden voor de huidige duurzaamheidsproblemen. *'Growth was my holy grail. Yes, it was and it failed. It couldn't last, I agree, but in the middle of the hassle, you cannot really see.'*

Waarom huilde ik? Ik denk omdat de muziek en de tekst mij lieten stilstaan bij de vraag: wat als dit uitkomt? Hebben we dan goede redenen waarom we met elkaar deze kant zijn uitgegaan? Dikke tranen van onvermogen zullen dan volgen.

Toch is dat niet hoe ik in het leven sta. Ik ben hoopvol, omdat ik weet dat we wel degelijk het vermogen hebben om oplossingen te vinden voor de huidige duurzaamheidsproblemen. Maar dan moeten we wel een andere basis omarmen. In mijn oratie heb ik gepleit voor stewardship zoals dat door de indianen werd gebruikt: neem de

beslissingen op zo'n manier dat de gevolgen ervan tot zeven generaties in de toekomst volhoudbaar zijn.

Recent heb ik echter geleerd dat dit nog niet ver genoeg gaat. Professor Tessa Roseboom beschrijft in haar boek *De eerste 1000 dagen* het fundamentele belang van een goed begin van een mensenleven. De omstandigheden waarin jouw oma opgroeide, zijn medebepalend voor dat wat jouw moeder genetisch heeft meegekregen en daarmee voor wat jou gevormd heeft. Voor een

goed leven moeten we dus niet alleen zeven generaties in de toekomst kijken, maar ook twee generaties terug. Dat is pas langetermijndenken. We kunnen allemaal de rol van moeders, oma's, vaders, opa's op ons nemen. In eerste instantie door ons bewust te zijn van deze cruciale rol, om vervolgens een bron te zijn van een gezonde, veilige en liefdevolle leefomgeving voor jongeren om ons heen.

Het maakt mij nederig, want ik beseft dat hoe ik leef allang mede is bepaald door de omstandigheden waarin mijn ouders en zelfs mijn grootouders opgroeiden. Tegelijkertijd geeft het mij kracht, want ik koester wat ik heb meegekregen. Kracht om mij elke dag in te zetten om te behouden wat echt van waarde is, op een manier dat het volhoudbaar is voor de toekomst. «

André Nijhof is professor Duurzaam Ondernemen en Stewardship aan Nyenrode Business Universiteit.